

DOSSIER

Les associacions: passat, present i futur.

Molins de Rei, una vila solidària

Dolors Canals Ginebreda

Sota el nom de **MOLINS DE REI SOLIDÀRIA** s'agrupen tot un seguit d'organitzacions que per les seves característiques es defineixen com "no governamentals (ONG)". Tots aquests grups estan formats per persones que tenen com a objectiu principal cooperar de forma voluntària amb països subdesenvolupats i amb d'altres que, per les circumstàncies i el lloc on els ha tocat viure, tenen dificultats de supervivència.

Molins de Rei Solidària està formada per representants dels diferents grups —també hi és representat l'Ajuntament— que duen a terme tasques de cooperació. Es constitueix a partir de la necessitat de crear una plataforma on tothom que té alguna cosa a dir o a proposar hi tingui cabuda; també per tal d'unificar criteris a l'hora de redistribuir aquest 1% del pressupost total que l'Ajuntament de la vila aporta per a aquesta finalitat —la majoria d'ajuntaments hi destinen el 0,7%. Una comissió de Molins de Rei Solidària estudia els diferents projectes que es presenten; després d'analitzar-los, i seguint uns criteris preestablerts, es reparteix percentualment aquest 1% a projectes concrets, urgències, campanyes de sensi-

bilització... i es deixa un romanent per a imprevistos. La proposta de redistribució és aprovada en un Ple de l'Ajuntament.

Aquest article pretén donar una pinzellada informativa del què són, què fan i què pretenen totes aquestes ONG que, amb diferents graus d'incidència a la vila —algunes, creades aquí; d'altres, com a delegació i portades a títol individual—, intenten dur a terme aquestes tasques de cooperació, enteses sempre des del voluntariat.

Grup pro agermanament amb Nicaragua

El grup Pro Agermanament amb Nicaragua es comença a gestar l'any 1979. El Comitè de Solidaritat amb Nicaragua va presentar una moció a l'Ajuntament de Molins de Rei que va ser aprovada per unanimitat i que demanava el suport polític i econòmic per ajudar a la reconstrucció d'aquest país.

El dia 18 d'octubre de l'any 1984, poc temps després de la revolució sandinista, la Sra. Cela Díaz de Po-

El 1985 Molins de Rei s'agermanà amb Chinandega (Nicaragua).

DOSSIER

Les associacions: passat, present i futur.

Molins de Rei, una vila solidària

Dolors Canals Ginebreda

rras, presidenta del Tribunal d'Apel·lacions de la Regió II de Nicaragua, va fer una visita a Molins de Rei. També es van mantenir contactes amb cooperants catalans i amb sectors de cristians que actuen solidàriament a favor del procés de reconstrucció de Nicaragua. D'aquí sorgí la idea d'agermanar la seva ciutat, Chinandega, amb la nostra vila. L'Ajuntament se'n va fer ressò i en el Ple que va tenir lloc el dia 25 d'octubre d'aquell any, l'agermanament va ser acceptat per tot el consistori.

L'objectiu: aportar l'ajut moral i material que necessitaven i que queda expressat en els termes següents:

El nostre agermanament és diferent perquè neix no només fruit d'un rampeu institucional, sinó que és a partir de dues experiències de base que connecten amb la institució i sintonitzen per fer un projecte en comú: establir lligams de solidaritat i cooperació entre dos pobles: Chinandega i Molins de Rei.

El gener del 1985 es constitueix com a entitat jurídica. A partir d'aquí s'engeguen tota mena d'activitats destinades a fer realitat l'objectiu proposat:

Gràcies a la feina de sensibilització que van dur a terme les persones que es van posar al capdavant, hi va haver una bona resposta per part d'empreses locals, farmàcies i metges que hi van col·laborar d'una forma desinteressada.

- S'obre un compte corrent per recollir l'aportació dels vilatans que vulguin col·laborar en aquest projecte.

- Per tal d'informar i conscienciar els ciutadans de la situació que vivia Nicaragua en aquells moments, es va organitzar una taula rodona formada per: Moisés Arana (cònsol de Nicaragua), Antònia Castellana (alcaldessa de Molins de Rei), Josep Ribera (CIDOB), Miquel Sala (Casa

de Nicaragua) i Albert Guasch (cooperant 1984).

- A la Fira de la Candelera d'aquell any i tots els següents fins avui, el grup hi és present amb la voluntat d'informar de tots els projectes que s'estan duent a terme i dels que encara queden per fer.

- Per Sant Jordi i sota el lema *Roses per a Nicaragua*, es van recaptar diners destinats a aquest primer projecte i com a cosa més urgent, proveir l'hospital de medicaments, material clínic i roba.

Gràcies a la feina de sensibilització que van dur a terme les persones que es van posar al capdavant, hi va haver una bona resposta per part d'empreses locals, farmàcies i metges que hi van col·laborar d'una forma desinteressada.

El mes de maig del 1985 surten cap a Nicaragua quatre persones de la vila per tal de materialitzar l'agermanament i lliurar-los tot allò que s'havia obtingut amb les diferents campanyes. L'any següent és convidat Nicolás Santos Pérez, alcalde de Chinandega, a visitar Molins de Rei durant les festes de la Fira de la Candelera i el Carnestoltes.

A partir del moment en què el Grup Pro Agermanament amb Nicaragua es converteix en una associació, es consoliden les activitats destinades a aquest projecte comú:

- Campanyes als instituts per recollir llibres i enviar-los a Chinandega.

- Participació a la campanya "Nicaragua, deixeu-la créixer en pau", organitzada per la Coordinadora Catalana de Solidaritat amb Nicaragua.

- Xerrades per donar a conèixer la situació del SINACAP de Chinandega.

- Viatge de persones que se'n van a Nicaragua per treballar com a coope-

DOSSIER

Les associacions: passat, present i futur.

Molins de Rei, una vila solidària

Dolors Canals Ginebreda

rants, principalment en el camp de l'educació d'infants.

- Visita d'una representant del Comitè de Solidaritat de Leverkusen, ciutat agermanada també amb Chinandega. En aquest cas es va produir un canvi d'impressions pel que fa a l'organització, l'elaboració i l'execució dels projectes de coordinació.

Per tal que la feina que es fa resulti més efectiva, el grup es reestructura en àrees de treball: educació, cultura i festes, coordinació i premsa. Es decideix funcionar assembleàriament un cop al mes per prendre decisions.

El 1993, arran de la visita a Molins de Rei de tres companys de la ciutat germana de Chinandega —Óscar Munguia, Azarías Chávez i Javier Espinoza—, s'estableixen les bases d'una nova col·laboració:

- Programa de formació de brigadistes de salut i planificació familiar (Movimiento Comunal de Chinandega).

- Creació d'un viver de plantes, destinat a la reforestació de places i carrers de la ciutat i els seus entorns, malmesos per agents naturals i humans (Ajuntament de Chinandega).

- Ajut a les poblacions de les muntanyes de Chinandega: Chinatlán, Santa Bárbara, La Chuscada i La Grecia (Ajuntament de Chinandega).

Per tal de supervisar aquests dos darrers projectes, es demana la col·laboració del molinenc Bartomeu Martí, vinculat a l'organització MÓN 3.¹ Aquest, juntament amb la Victòria García, membre de la mateixa ONG, i en qualitat d'enginyers agropecuaris, són els que han dut a terme el treball, en conveni amb la Universitat Autònoma de Chinandega, en les dues primeres fases del projecte. Això s'ha traduït en:

- Diversificació dels cultius, tot introduint adobs naturals, i productes tradicionals antics. Això té un doble

objectiu: d'una banda, millorar l'alimentació i de l'altra, revitalitzar la terra.

- Introducció d'un cultiu de fusta de creixement ràpid per poder fer la tala, de manera que es parava una mica el procés de deforestació.

Fins en aquest moment intervé el Fons Català de Cooperació al desenvolupament², però ja en una tercera fase del projecte es considera que ha de passar de la *municipalitat* a la *base*.

El Grup Pro Agermanament amb Nicaragua també s'ha fet càrrec d'organitzar entre els joves unes brigades de treball perquè durant les seves vacances vagin a Nicaragua per ajudar a fer realitat aquests projectes i d'altres, com ara els que està duent a terme, ja fa uns quants anys, un altre company del Grup, l'Oscar Navarro. Ell, amb una dotzena de persones més, estudiants de magisteri a la Universitat de Barcelona, van iniciar un projecte de cooperació, conegut amb el nom de:

NAHUA*, basat principalment en programes educatius. En un principi treballen a la zona d'Estelí (Nicaragua) i tenen com a objectiu establir lligams entre escoles de Catalunya i escoles de diferents comunitats d'Estelí. S'inicia amb un intercanvi de correspondència i posteriorment es fan xerrades, exposicions, tallers, etc. per donar a conèixer la realitat cultural de les comunitats amb les quals s'està cooperant. Aprofiten aquestes trobades per recollir material escolar i diners.

Actualment el grup Nahua està treballant en dos projectes:

- L'ún és en el camp de l'educació especial a la zona de Bluefields, impartint cursos de capacitació per a mestres.

- L'altre, treballant amb la infància de Managua i altres poblacions. Entre altres coses fan un servei de guarderia

per a infants fins als sis anys perquè les mares puguin treballar i, com a contrapartida, aquestes aporten mà d'obra en tot allò que faci falta. Aquest és dut a terme conjuntament amb *La verde sonrisa*, ONG (Sandinista) de Nicaragua.

La persona que fa de lligam entre la gent del Grup Pro Agermanament amb Nicaragua i Nahua és l'Òscar Navarro. Aquest s'incorpora al grup quan es comença a gestar el que seran les *Brigades*; el primer any no acaben d'arrencar potser per la precipitació, però l'any següent, el 1998, des de

de contactar. Malgrat això i gràcies a l'Òscar, que ja coneixia gent, entren en relació amb l'Escola de Música, amb mestres, amb el Moviment Comunal de Chinandega, amb grups de dansa, amb l'Asilo de Ancianos, amb els discapacitats, als quals, aprofitant el viatge, els varen dur material. A part d'això també van estar col·laborant en el projecte del viver.

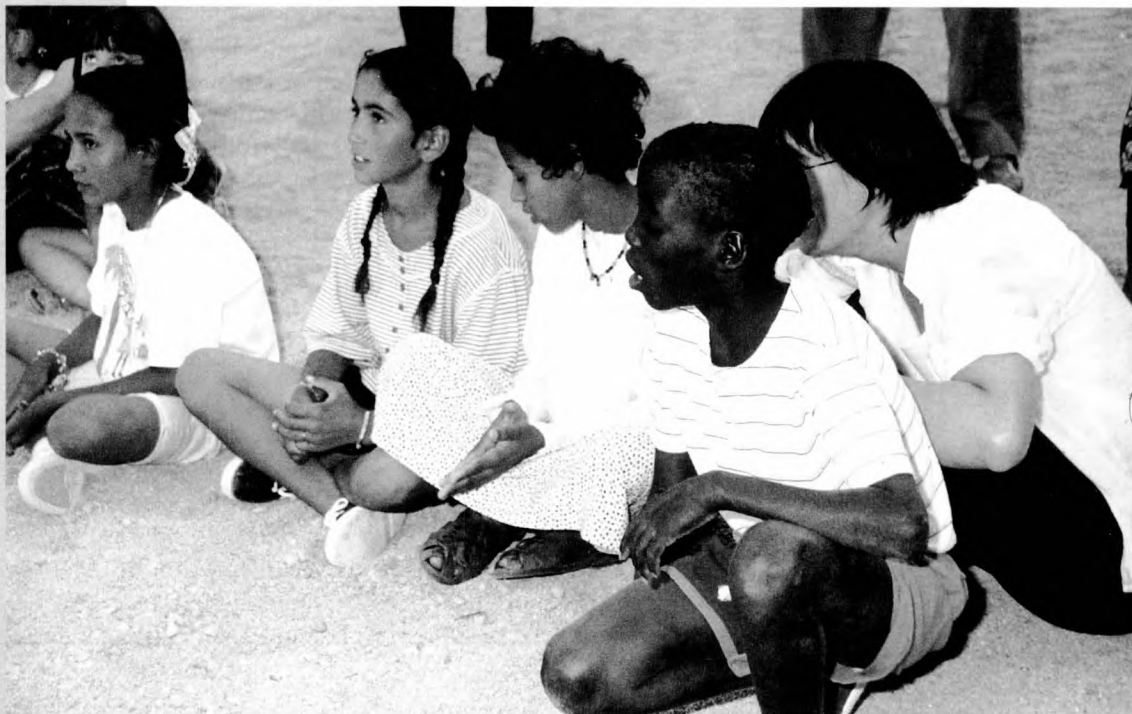
L'any 1999, encara que els brigadistes hi van estar en contacte, per diferents causes no es va fer el viatge de cooperació, però s'està treballant perquè al 2000 torni a ser una realitat.

La població sahrauí es va veure obligada a abandonar les seves cases i el seu territori. Després d'un penós èxode, uns 160.000 sahrauís es van establir a l'Hamada.

Molins de Rei (encara que no tots són d'aquí) es crea un grup de 12 persones que van a Chinandega a establir contactes amb gent de base d'allí. L'heterogeneïtat del grup fa que es creï una certa confusió a l'hora de veure amb quins grups s'hauria

Gràcies a la campanya d'emergència que es va dur a terme per ajudar els afectats de l'huracà Mitch, en la qual es va abocar tota la població, es van fer realitat 3 projectes:

- 1. Pla sostre per a 72 famílies damnificades de la comarca de Rancherías.
- 2. Pla sostre, cistella bàsica d'aliments i arranjament de camins a 7 comunitats dels vessants del Chonco, San Cristóbal i Casitas.

Colònies de nens sahrauís a la vila.

DOSSIER

Les associacions: passat, present i futur.

Molins de Rei, una vila solidària

Dolors Canals Ginebreda

- 3. Pla de salut comunitària: dotació de medicaments bàsics per a dues cases base al municipi de Chinandega.

Resum econòmic de la campanya a la vila:

Aportació inicial ONG	700.000 PTA
Aportació Ajuntament	1.000.000
Recollida a les escoles	1.113.910
Parada al Mercat	96.740
Associació de Veïns el Canal	32.000
Càrites	109.000
Concert de rock	50.000
Recollida vilatans	1.602.444

TOTAL 4.704.094 PTA

Al nom del Grup Pro Agermanament amb Nicaragua s'hi afegeix el terme de **Cooperació**. Evidentment no és una qüestió de noms, sinó de fets. El Grup, paral·lelament a les tasques realitzades en *pro* d'aquest agermanament amb Nicaragua, també ha participat en totes les campanyes en *pro* del Tercer Món que s'han organitzat, de manera que s'ha mostrat la realitat de països en conflicte com ara: Palestina, el Txad, Namíbia, Mauritània, El Salvador, Guatemala, el poble kurd, la guerra dels Balcans, el Sàhara, etc.

Els últims anys, bona part dels esforços del Grup s'han encaminat a l'organització de les colònies per a nens sahrauís.

Plataforma pel Sàhara

Fa més de vint anys, després de la signatura del Tratado Tripartito de Madrid i davant la imminent ocupació militar per part del Marroc i de Mauritània del Sàhara Occidental, la població sahrauí es va veure obligada a abandonar les seves cases i el seu territori. Després d'un penós èxode, uns 160.000 sahrauís es van establir a l'Hamada, un desert inhòspit situat a la regió algeriana de Tin-douf, allà on res no creix.

Un dels sectors més afectats per les difícils condicions de vida són els nois i les noies, que es veuen en moltes ocasions carents de les més elementals necessitats bàsiques per al seu bon creixement i desenvolupament personal.

A Molins de Rei, des de l'any 1995 s'organitzen colònies per als nens sahrauís durant els mesos d'estiu. Els objectius d'aquestes són:

- Donar a conèixer la realitat del poble sahrauí mitjançant els infants que hi participen, i la seva relació amb les famílies catalanes.
- Fomentar i impulsar l'apropament entre el poble sahrauí i el nostre país.

Acte de solidaritat amb el poble sahrauí.

DOSSIER

Les associacions:
passat, present i futur.

Molins de Rei, una vila solidària

Dolors Canals Ginebreda

Les escoles participen en un acte contra la guerra de Bòsnia a la Joventut.

- Dur a terme un intercanvi cultural entre els infants sahrauís i els catalans.
- Facilitar l'accés a una atenció sanitària especialitzada dels infants sahrauís que ho necessitin.
- Donar suport al procés per la independència i la llibertat del poble sahrauí.

Les colònies s'han anat repetint cada estiu des de l'any 1995 (excepte el 1998). Això ha suposat la creació d'uns vincles afectius molt forts entre les famílies acollidores i els nens.

La raó per la qual l'any 1998 no hi va haver colònies és que un altre dels objectius de la Plataforma pel Sàhara és donar suport i fer pressió perquè s'arribi a convocar un referèndum on els ciutadans sahrauís puguin manifestar lliurement quin creuen que ha de ser el seu futur. Aquest referèndum havia de tenir lloc el 1998, any en què es va organitzar la Caravana Catalana pel Referèndum-1998, sota el lema *Pau i Sobirania per al Poble Sahrauí*. Som al 2000 i el referèndum encara està per fer.

Molins de Rei per Bòsnia

Aquesta ONG es constitueix a Molins de Rei com a secció local d'Ajuda Obrera a Bòsnia (AOB) a finals de l'any 1994. Està formada per persones a títol individual i representants de diferents organitzacions de la vila, entre elles els objectors. Les activitats a Molins de Rei s'inicien amb la *Campanya a favor del poble bosnià* el març de 1995, durant la qual es van recollir aliments

Paral·lelament es va organitzar un comboi amb persones vinculades a Ajuda Obrera per Bòsnia de diversos llocs d'Espanya (entre ells gent de Molins de Rei)

(farina, oli, sucre, etc.) i diners per enviar-los en el VI comboi que l'AOB destinava a Tuzla la Setmana Santa d'aquell any. En aquest comboi hi va viatjar un membre del grup de Molins de Rei. Aquesta campanya, com totes les altres que s'han fet, ha tingut una resposta massiva per part de la gent de la vila.

DOSSIER

Les associacions: passat, present i futur.

Molins de Rei, una vila solidària

Dolors Canals Ginebreda

El contacte és directe a través del Sindicat Miner de Tuzla. Això garanteix que, a part dels *peatges* que s'han de pagar a les fronteres, l'ajuda arribi gairebé íntegra als seus destinataris.

Molins de Rei per Bòsnia ha participat en diverses activitats:

- Rebuda i presentació del rector de la Universitat de Tuzla a l'alcalde i regidora de Solidaritat i Cooperació.
- Aportació d'un vehicle tot terreny, gràcies a la col·laboració de l'Ajuntament de Molins de Rei, en un dels combois d'AOB.
- Concentracions els dilluns davant de l'Ajuntament.
- Organització del taller sobre Bòsnia dins el marc de la conferència Mediterrània alternativa amb la participació de dos artistes locals: Jordi Alberó (cantant) i Sento Macià (pintor), aquest en un dels combois que va sortir de Molins de Rei, va fer donació d'un gravat fet per ell, al Centre Cívic de Tuzla.
- S'han fet xerrades a les escoles, als instituts, a l'escola d'adults, i dins d'aquesta tasca informativa també han aprofitat, com tots els altres, la plataforma que significa poder muntar un estand a la Fira de la Candelera.

Totes aquestes i les altres activitats que s'han dut a terme tenien dos objectius ben clars: la defensa de l'autodeterminació del poble bosnià, tot denunciant la falsa neutralitat internacional davant del genocidi sobre aquest poble, i l'aportació d'ajuda humanitària a la ciutat de Tuzla.

Un cop "acabada la guerra", comença la feina de reconstrucció; per tant, cal continuar col·laborant-hi per aconseguir la reunificació i la reubicació dins el mapa econòmic i social. S'inicia una nova tanda d'activitats; es projecta un camp de treball a Bòsnia, on durant tres setmanes d'estiu es fan tasques de reconstrucció

d'edificis escolars, així com tallers i xerrades de debat i d'intercanvi sobre la nova situació a Bòsnia entre diferents grups cívics, com el Fòrum de Ciutadans per Tuzla, per Sarajevo i Banjaluka, i amb joves de la Universitat de Tuzla.

A partir d'aquest moment, allò que pren més protagonisme, per la magnitud de la tragèdia, és el tema dels desapareguts, dels quals n'han fet bandera les Dones de Srebrenica. La primera vegada que van venir a Molins de Rei, varen visitar el Casal de la Dona: estaven duent a terme la campanya dels *coixins pels desapareguts*. Per tal de donar a conèixer els noms dels desapareguts, en lloc de pancartes van brodar els noms de tots ells en coixins. L'objectiu principal en aquell moment era difondre al màxim el conflicte que estaven vivint. És per aquest motiu que es creen dos fronts. Es va organitzar una trobada al Parlament d'Estrasburg amb 50 dones bosnianes procedents de Tuzla que hi van arribar després de molts problemes per sortir del país. Paral·lelament es va organitzar un comboi amb persones vinculades a Ajuda Obrera per Bòsnia de diversos llocs d'Espanya (entre ells gent de Molins de Rei). Després de tots els entrebancs, quan varen aconseguir arribar al Parlament no tocava aquest tema, però els van oferir el privilegi d'assistir a la sessió programada per a aquell dia, perquè veiessin com funcionava tot plegat. El tema era: *els límits de velocitat que podien assolir els vehicles de la Comunitat*. Cinquanta dones amb el pap ple que havien anat allà a demanar justícia (*com és que essent Bòsnia territori protegit per l'ONU, aquesta permetia el genocidi i la neteja ètnica que s'hi estava produint?*) van haver d'esperar que els toqués el torn. Malgrat això, i gràcies a les entrevistes que s'hi van dur a terme, per part d'alguns partits es va assolir el compromís de realitzar una investigació a Srebrenica. Si més no, s'havia aconseguit que es parlés del tema, que se'n fes ressò i, per tant, es creés un estat d'opinió.

Molins de Rei, una vila solidària

Dolors Canals Ginebreda

L'altra acció que es va fer en aquest sentit va ser l'edició d'un llibre que porta per títol *Bòsnia: un crit de justícia!* i que es va publicar en tres idiomes, català, castellà i bosnià. Amb la compra del català o el castellà es pagava l'edició del bosnià. És un recull de 62 testimonis del genocidi

comunitat, una vegada signada la pau, torna a El Salvador i s'identifica amb el nom del jesuïta. La fundació està molt arrelada a Castella, però aquí a Catalunya també hi ha llocs, com ara el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, la Universitat de Girona, alguns Ajuntaments, etc., que col·laboren en els seus projectes.

La creació a Molins de Rei d'aquesta ONG sorgeix arran de l'amistat que l'Anna Simon i l'Elena Puchol tenen amb una professora de la Universitat de Salamanca, la qual els parla d'un projecte que té la fundació: muntar una escola a la comunitat Segundo Montes d'El Salvador. Elles s'engresquen i a partir d'aquí comencen la tasca d'informar del projecte per tal de trobar més col·laboradors. Això passava l'any 1995.

El primer que es va fer va ser recollir material i hi va participar molta gent. Després hi va haver la visita de la presidenta de la Fundació. Això va desencadenar un seguit de conferències i xerrades sempre amb l'objectiu de donar a conèixer la realitat del lloc on s'està treballant. Des de la seu de Molins de Rei no es generen projectes propis, sempre es col·labora amb aquells que vénen proposats des de la fundació de Valladolid per una qüestió de funcionalitat; allà és on està centralitzada tota l'organització.

L'objectiu principal de la Fundació Santiago i Segundo Montes està enfocat en l'àmbit de l'educació, no solament d'infants sinó també de mestres, tema en el qual la Universitat de Girona ha jugat un gran paper. Gràcies a la intervenció d'una universitat estrangera, el govern es veu obligat a convalidar els títols de les persones a qui, tot i haver-los adquirit mitjançant uns estudis reglats, per ideologia, contrària naturalment a l'"oficial", no els reconeixen.

Des de la Fundació es veu com un paradigma que aquestes comunitats, aplegades en una de les regions més pobres d'El Salvador, del no res es-

Exposició de materials didàctics solidaris.

de Srebrenica. Per Sant Jordi es va fer la presentació del llibre i varen venir dues bosnianes que es van estar a la parada signant llibres.

Molins de Rei per Bòsnia es va dissoldre després d'haver aconseguit aquest últim objectiu que s'havien proposat, amb el convenciment d'haver actuat com a transmissors d'una història, però també que de no haver estat per la resposta de tanta gent que hi va col·laborar, no hauria estat possible.

Fundació Santiago i Segundo Montes

La fundació neix per la voluntat de la família Montes (Valladolid) de continuar col·laborant amb la comunitat de refugiats on havia estat vivint el jesuïta Segundo Montes, assassinat pels paramilitars a Hondures. Aquesta

tiguin aconseguint dia a dia refer una estructura social totalment destruïda per la guerra, i amb un objectiu molt clar: que tothom pugui assolir uns mínims de dignitat en la seva subsistència.

Amnistia Internacional

És una organització no governamental que s'esforça a prevenir algunes de les pitjors violacions dels drets

El projecte del Comerç Just a Molins de Rei és una resposta a l'exigència de dignitat dels homes i de les dones del Tercer Món.

humans que cometen els governs. El treball d'Amnistia Internacional se centra bàsicament en:

- Obtenir la llibertat de tots els presos de consciència, persones empresonades a causa de les seves creences, l'origen ètnic, el sexe o l'idioma.

- Aconseguir l'abolició de la pena de mort.

- Eradicar la tortura i altres tractes cruels amb els presoners.

- Acabar amb les execucions extrajudicials i amb les desaparicions.

- Aconseguir que els presoners polítics siguin jutjats amb imparcialitat i promptitud.

El funcionament d'Amnistia Internacional és diferent al de les altres ONG. La seva au-

da a tercers s'esdevé per qüestions puntuals i en els llocs on es crea una situació d'injustícia, com les que hem esmentat en els punts anteriors.

La feina més continuada d'aquesta organització són les campanyes de sensibilització pels drets humans i així es fa a Molins de Rei des de l'any 1998, any de la seva creació, a través d'exposicions, xerrades, etc. Són presents a la Fira de la Candelera, a la Festa de la Diversitat i a qualsevol altra manifestació de tipus social, per informar, denunciar i per tant sensibilitzar l'opinió pública d'aquestes *irregularitats* que es produeixen al nostre entorn.

Amnistia Internacional de Molins de Rei té projectades dues exposicions que ben aviat es podran veure a la vila: "El poder de una carta" i "Una volta al món".

Creu Roja

Creu Roja de Molins de Rei forma part de Creu Roja Catalunya; alhora, aquesta està dins Creu Roja Espanyola i totes elles estan vinculades a Creu Roja Internacional. El grau d'intervenció en els projectes està en relació amb l'envergadura d'aquests.

Creu Roja de Molins de Rei compta amb un centenar de voluntaris. A més del servei d'ambulàncies més conegut per tothom, la Creu Roja de Molins de Rei participa en projectes de cooperació internacional. Treballa amb la gent gran, sempre ha participat en la Setmana de la Velleja, que ja fa uns quants anys que s'organitza a la vila; treballa amb els infants, amb els disminuïts, col·labora en festes com ara la de la Diversitat, etc. Es fan cursos de formació sobre el medi ambient, la marginació infantil, de socorrisme, dietètica, etc. El seminari sobre marginació infantil fa cinc anys que funciona i compta amb un nombre força elevat de participants, majoritàriament gent que està en contacte amb el món de

Primera botiga de Comerç Just de la vila.

DOSSIER

Les associacions: passat, present i futur.

Molins de Rei, una vila solidària

Dolors Canals Ginebreda

l'educació, del lleure, estudiants, etc. Els altres cursos estan formats per grups de persones més heterogenis.

En l'àmbit de la cooperació internacional es treballa de dues maneres: en situacions d'emergència i coo-perant en el desenvolupament. En el primer cas, el que es fa és recollir diners per poder comprar el material necessari als països més propers d'allà on s'hagi produït la catàstrofe per tal d'evitar despeses en el transport. També s'envien contingents humans i es respon a la demanda que fan des del lloc del conflicte; des d'aquí s'organitza la recollida de material (menjar, roba, etc.), i es trasllada al lloc on es necessita.

Pel que fa a la cooperació en el desenvolupament, a través de la Creu Roja local de cada lloc es treballa directament amb la comunitat que ha proposat algun projecte. En aquest moment s'està col·laborant a l'Equador, a Colòmbia i també a Panamà. Alguns projectes es porten des de Creu Roja Catalunya i Molins de Rei hi col·labora. D'altres es generen des d'aquí, especialment els destinats a la sensibilització, que es fa a través d'exposicions —“La infància robada”, “Els infants als conflictes bèl·lics”— conferències, publicitat, campanyes a les escoles, etc.

Comerç Just

L'origen de les desigualtats entre el Nord i el Sud el trobem en el colonialisme. Una de les conseqüències d'aquest període és el comerç injust. Després del procés de descolonització es van establir unes relacions comercials desiguals entre els països pobres i els països rics. Aquests últims van obligar a fer monocultius i van imposar els preus dels productes dels països pobres.

Moltes multinacionals desplacen les seves plantes de producció als països del Tercer Món a fi de disminuir costos i aprofitar els avantatges comparatius de cada país: matèries pri-

meres, mà d'obra, infraestructures, situació política... Aquesta espiral de competitivitat genera condicions de treball indignes: salaris injustos, horaris abusius, treball infantil, etc.

El projecte del Comerç Just a Molins de Rei —iniciativa de 14 persones que ho han materialitzat, fins i tot en el vessant econòmic— és una resposta a l'exigència de dignitat dels homes i de les dones del Tercer Món. És un esforç eficaç de solidaritat i de justícia al servei dels qui més ho necessiten. És la demostració pràctica que és possible una altra forma de relacions econòmiques.

Associació d'amistat amb el poble de Guatemala*

Neix l'any 1987 amb una doble finalitat: donar a conèixer a Catalunya la situació de Guatemala i donar suport a la tasca de les organitzacions populars d'aquell país.

Aquests objectius es porten a terme mitjançant diverses activitats:

- Publicar bitrimestralment la revista *El Quetzal*, que dona notícies de la realitat sociopolítica de Guatemala als socis i col·lectius diversos.
- Participar en festes solidàries, debats i programes de TV i ràdio.
- Fer xerrades, exposicions i projeccions de vídeo a la Casa de la Solidaritat, a les associacions i als centres culturals i educatius.
- Organitzar brigades d'acompanyament i de treball a Guatemala.
- Organitzar gires de representants de diversos grups populars guatemalencs perquè facin conèixer la seva realitat a la societat i a les entitats i institucions catalanes.
- Campanyes d'enviament de faxos i recollida de signatures denunciant atemptats contra els drets humans o donant suport a reivindicacions de

DOSSIER

Les associacions: passat, present i futur.

Molins de Rei, una vila solidària

Dolors Canals Ginebreda

justícia.

- Donar suport als projectes de cooperació presentats per les organitzacions populars guatemalenesques.

És en aquest últim punt i a través de la Montserrat Bonhora, membre de l'AAPG i molt vinculada a la vila, on Molins de Rei incideix i pel qual dóna suport al projecte Alfabetización y Cultura. Aquest és subvencionat des del 1997 per deu entitats catalanes, entre elles l'Ajuntament de Molins de Rei. El projecte va néixer el 1991 de l'esforç d'un dirigent maia, director de l'institut cooperatiu del seu poble, Chuatroj, a prop de Quetzaltenango. El 1998 s'hi incorpora la mestra Núria Pellissa, veïna del Papiol, qui juntament amb la Montserrat Bonhora són les que han obert la possibilitat a Molins de Rei de participar en els projectes de l'AAPG.

L'objectiu del projecte Alfabetización y Cultura és l'ensenyament de la llengua *k'ichè* a nivell escrit —és una de les llengües més parlades del país— i la recuperació i revalorització de tota la cultura maia. Les activitats que es duen a terme són:

- Formar promotors de la llengua escrita, que són els qui han d'ensenyar-la als infants i joves sovint fora de l'horari escolar. Basen aquest ensenyament en tota la seva tradició oral, per la qual cosa es recorre sovint als ancians de la comunitat.
- S'imparteixen classes de llengua en alguns instituts i a l'Escuela Oficial para el Hogar.
- Es publiquen reculls de contes o revistes fets pels mateixos alumnes.

El projecte Alfabetización y Cultura comprèn actualment un gabinet d'investigació antropològica que intenta de recuperar tota la tradició maia.

Ajut al Poble Cubà "La Habana"*

És una entitat que es va fundar l'any 1995 a Rubí. Està molt vinculada a la vila gràcies a la tasca que des de fa anys porta a terme el Pere Bergoñón. Es defineix com una entitat de cooperació i solidaritat.

Des de la seva creació, l'objectiu ha estat sempre proporcionar ajuda, tot responant a les necessitats que es produeixen. En aquest moment s'està treballant en dos projectes:

Proyecto Vida: proporcionar atenció i ajuda a persones que tenen el virus de la sida i després que hagin passat un temps en un sanatori, se'ls proposa de tornar als seus domicilis per fer una vida dins de la normalitat, fent-se controls periòdics a l'hospital. En molts casos no hi ha un suport familiar que els permeti aquesta incorporació més o menys normalitzada. És per això que s'han acollit a l'associació Proyecto Vida, amb la qual està treballant Ajut al Poble Cubà "La Habana" i que té per objectiu:

- Aconseguir una millor qualitat de vida; que els afectats es puguin desenvolupar en el món laboral i alhora, ajudar els seus familiars o persones que conviuen amb ells.

L'altre projecte és dut a terme conjuntament amb l'associació Proyecto cultural comunitario "La Majagua". Aquesta està formada per tot un seguit d'entitats culturals de Cuba. Té com a finalitat possibilitar l'enriquiment de la cultura autòctona de les zones rurals. Es basen en el fet que per a què hi hagi riquesa cultural, s'ha d'eradicar la pobresa material.

Ajut al Poble Cubà "La Habana" i, per extensió, Molins de Rei Solidària incideixen en aquest cas a través del Projecte Escoles Bateys Municipi de Majagua. Volen aconseguir neveres per a les escoles i més il·luminació als dispensaris de tres poblats (*bateys*) del municipi de Majagua, que es troben a uns quaranta quilòmetres

DOSSIER

Les associacions: passat, present i futur.

Molins de Rei, una vila solidària

Dolors Canals Ginebreda

de distància de la ciutat.

Cada *batey* té el seu petit dispensari i l'escola, però el fet d'estar tan apartats de la capital fa que tinguin carencies de tot tipus, fins i tot més de les que són habituals a Cuba. L'objectiu és aconseguir una millor qualitat de vida, no tan sols per als nens, sinó també per a tots els habitants, que viuen en condicions molt precàries. Si aquest projecte es fa realitat, en sortiran beneficiats 300 nens d'una forma directa i indirectament 200 persones més.

Aigua pel Sahel*

És una ONG fundada l'any 1991. Tota la seva activitat, així com pràcticament la totalitat dels fons recaptats, van destinats als projectes de cooperació amb el Sahel. Allò que fan:

- Finançar les cooperatives i associacions rurals, que són les protagonistes dels diversos projectes hidràulics que elles mateixes han elaborat.
- Organitzar activitats arreu de Catalunya per tal de sensibilitzar la gent de la realitat de la vida quotidiana dels pobles del Sahel.

L'any 1996, Molins de Rei entra a formar part del projecte de construcció de 7 pous d'aigua a Burkina Faso, on la desertització avança una mitjana de 5 km l'any i és causada tant per agents naturals —disminució de precipitacions— com per l'acció de la població —i per l'ampliació dels conreus, el sobrepasturatge, la utilització de llenya per cuinar, etc. L'augment constant de la població provoca l'agreujament del problema.

El projecte proposa la construcció de 7 pous per assolir els objectius següents:

- Millorar la salubritat de l'aigua de consum.
- Evitar els llargs desplaçaments de

les dones i nens per aconseguir aigua.

- Augmentar la producció ramadera.
- Millorar la dieta alimentària de la població amb el cultiu d'hortalisses i verdures prop dels pous.

Aquest projecte es va donar per finalitzat l'any 1999 amb uns resultats molt positius.

Així podríem continuar anomenant moltes més persones —tant a títol individual o com a col·laboradors d'altres associacions (Escoltes Catalans, per posar un exemple)— que han dut a terme tasques de cooperació.

El pensament general és que s'entén la solidaritat com una qüestió de justícia.

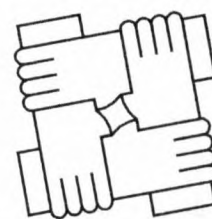
* ONG sense seu a Molins de Rei.

NOTES:

1. MÓN 3*: És una ONG vinculada a la Universitat. Treballen en zones de l'Àfrica i de l'Amèrica Central col·laborant principalment en temes agropecuaris. S'envien persones per tal d'engegar els projectes, mostrar a la gent com optimitzar els propis recursos i fer un seguiment del procés.

2. Fons Català de Cooperació al Desenvolupament: agrupació de diversos ajuntaments de Catalunya que col·laboren econòmicament en aquells projectes que s'haurien d'assumir des de la municipalitat.

MOLINS DE REI

SOLIDÀRIA